

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen :

TMMOB Mimarlar Odası Başkanlığı
Konur Sok. No:4/2 - Kızılay / ANKARA

Vekili : Av. Berna Yeşilkaya (Aynı adreste)

Davalı : Kültür ve Turizm Bakanlığı - ANKARA

Davanın Özeti : 22.1.2011 gün ve 27823 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları İle Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in iptali istemiyle açılan davada, yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Yasemin Buyuran

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerekeceği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı : Elmas Mucukgil

Düşüncesi : Dava, 22.01.2011 tarih ve 27823 sayılı Resmi Gazetede Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan Koruma ve Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılmıştır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun, "Yetki ve yöntem" başlıklı 10. maddesinde; her kimin mülkiyetinde veya idaresinde olursa olsun, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldirmek ve bunların her türlü denetimini yapmak veya kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve valiliklere yaptırmak, Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olduğu hükme bağlanmış, aynı maddeye 5226 sayılı Yasanın 4. maddesi ile eklenen 9. fıkra; Büyükşehir belediyeleri, valilikler, Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde kültür varlıkları ile ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek üzere sanat tarihi, mimarlık, şehir plânlama, mühendislik, arkeoloji gibi meslek alanlarından uzmanların görev alacağı koruma, uygulama ve denetim bürolarının kurulacağı, ayrıca, il özel idareleri bünyesinde, kültür varlıklarının korunmasına yönelik rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerini hazırlayacak ve uygulayacak proje büroları ve sertifikalı yapı ustalarını yetiştirecek eğitim birimlerinin kurulacağı, 10. fıkra; belediyeler belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde, valiliklerin ise bu sınırlar dışında yetkili olduğu, 11. fıkra; bu büroların koruma bölge kurulları tarafından uygun görülen koruma amaçlı imar plâni, proje ve malzeme değişiklikleri ile inşaat denetimi de dahil olmak üzere uygulamayı denetlemekle yükümlü

oldukları, 12. fıkarda; alanın özelliği göz önüne alınarak, bu büroların hangi uzmanlık dallarından teşekkül edeceği, çalışma, izin usul ve esaslarının; Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirleneceği hükmüne yer verilmiştir.

Yasa ile taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlamak ve gerekli tedbirleri almak ve aldirmek, bunların her türlü denetimini yapmak veya belediyelere, valiliklere ve kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırmak Kültür ve Turizm Bakanlığının yetkisinde olduğu açıkça kurala bağlanmış. bu alanın düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi yetkisi de Bakanlığa verilmiştir.

Bakanlığa verilen bu yetkiye istinaden, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarıyla ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek, denetimlerini yapmak üzere kurulan koruma, uygulama ve denetim büroları ile il özel idareleri bünyesinde kurulan proje bürolarının ve eğitim birimlerinin kuruluş, çalışma, usul ve esasları ile Vakıflar Genel Müdürlüğü idaresindeki taşınmaz kültür varlıklarının tadilat ve tamiratlarına ilişkin esasları düzenlemek amacıyla dava konusu Yönetmelik düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 5. maddesinde de; İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili işlemler ve uygulamaları yürütmek ve denetimlerini yapmak üzere KUDEB'lerin kurulacağı, KUDEB'ler, İl özel idarelerinde imarla ilgili müdürlük, büyükşehir belediyelerinde imar daire başkanlığı ve diğer belediyelerde imar müdürlüğü bünyesinde görev yapacağı, kuralına yer verilmiştir.

Yönetmelik ile Koruma, uygulama ve denetim bürosu (KUDEB): İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde bu Yönetmelik kapsamında kurulacak olan koruma, uygulama ve denetim bürolarının, Bakanlığı yapılacak bildirim üzerine faaliyete geçtiği ve görevleri de; Koruma Yüksek Kurulu ilke kararları, Koruma bölge kurulu kararları doğrultusunda, Koruma bölge kurulu ve Koruma bölge kurulu müdürlüğü ile koordinasyon içinde çalışmak olarak düzenlenmiştir.

Dava konusu Yönetmelik ile; yukarıda yer verilen Yönetmeliğin 5. maddesinin ikinci fıkrasının sonuna, "İl sınırları ile büyükşehir belediye sınırlarının müşterek olduğu büyükşehir belediyeleri bünyesinde; kültür ve tabiat varlıklarının yoğunluğu göz önüne alınarak bu Yönetmelikle KUDEB'lere verilen görevleri yürütmek üzere norm kadro ilke ve esaslarına uygun olarak daire başkanlığı kurulabilir. Bu daire başkanlığı bünyesinde tadilat ve tamirat ile restorasyon uygulamalarının incelenmesi ve denetlenmesi maksadıyla laboratuvarlar ve atölyeler oluşturulabilir." cümleleri eklenmiştir.

Yönetmeliğin düzenlenme amacı ve yasayla yapılan düzenlemeye göre KUDEB'ler büyükşehir belediyeleri, il özel idarelerinin ve Bakanlıkça izin verilen belediyelerin bünyelerinde kurulmakla birlikte taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak ve aldirmek, belediyeler veya valiliklere yaptırmak yetkisi Bakanlığın üzerinde bırakılmıştır.

Oysa dava konusu Yönetmelik ile KUDEB'ler, il sınırları ile büyükşehir belediye sınırlarının müşterek olduğu büyükşehir belediyelerinde, Yönetmelikte "bünyesinde" ibaresine yer verilmekte ise de; norm kadro ilke ve esaslarına uygun olarak, Daire Başkanlığı kurulmak suretiyle 2863 sayılı Yasa haricinde büyükşehir belediyesinin idari işleyişine tabi kılınan bir Daire Başkanlığına dönüştürülmekte, Bakanlık ve Kurullarla kurulan çalışma sistemi değiştirilmektedir.

Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik ile düzenlenen KUDEB'lerde, görev yapacakların norm kadro ilke ve esaslarına uygun olarak çalıştırılacağı yolunda bir kural yer almamaktadır.

Yine KUDEB'lerin Bakanlıkla olan bağlantıları dışına çıkılarak, büyükşehir belediyelerine bağlı, sistem haricinde yeni bir yapı oluşturulmakta, norm kadro ilke ve esaslarına uygun olarak çalışacakların niteliği de belirtilmemektedir. Bu haliyle, Yönetmeliğin çıkarılış amacıyla çelişen yeni bir yapıyı öngören dava konusu Yönetmeliğin dayanağı mevzuata uygunluğundan söz etme olanağı bulunmamaktadır.

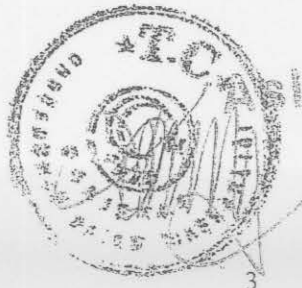
Açıklanan nedenlerle, yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne, 22.01.2011 tarih ve 27823 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğin yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Ondördüncü Dairesince, işin gereği görüldü:

Uyuşmazlığın niteliğine ve davanın durumuna göre, olayda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 4001 sayılı Yasa ile değişik 27. maddesinin 2. fıkrasında sayılan koşulların gerçekleşmemiş olduğu görüldüğünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine; bu kararın tebliğini izleyen (7) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz edilebileceğinin duyurulmasına, 13.12.2011 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
Tülin	Mustafa	Mustafa	Orhan	Okay
ÖZGENÇ	DİNÇ	GENÇ	BOYRAZ	KOÇAK
(X)				

(X) AYRISIK OY:

Dava konusu "Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile, adı geçen yönetmeliğin 5. maddesinin ikinci fıkrasının sonuna; "İl sınırları ile büyükşehir belediye sınırlarının müşterek olduğu büyükşehir belediyeleri bünyesinde; kültür ve tabiat varlıklarının yoğunluğu göz önüne alınarak bu yönetmelikle KUDEB'lere verilen görevleri yürütmek üzere norm kadro ilke ve esaslarına uygun olarak daire başkanlığı kurulabilir. Bu daire başkanlığı bünyesinde tadilat ve tamirat ile restorasyon uygulamalarının incelenmesi ve denetlenmesi maksadıyla laboratuvarlar ve atölyeler oluşturulabilir." hükmü eklenmiştir.

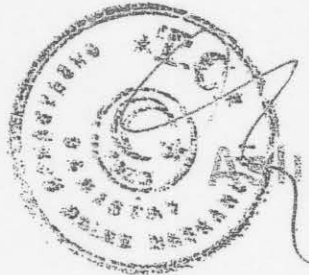
Yasa ile getirilen düzenleme ile büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarıyla ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek, denetimlerini yapmak üzere, koruma, uygulama ve denetim bürolarının (KUDEB) kurulabileceği belirtilmiş; ancak kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili koruma tedbirleri almak ve aldirmek, belediye ve valiliklere yaptırmak yetkisi Bakanlığa bırakılmıştır.

Oysa, yönetmelik değişikliği ile, KUDEB'lerin Bakanlıkla olan bağlantıları gözardı edilerek, büyükşehir belediyesi bünyesinde daire başkanlığına (norm kadro ilke ve esaslarına uygun) dönüştürülmek suretiyle yeni bir yapı öngörülmüştür.

Bu haliyle yönetmeliğin amacına aykırı olarak getirilen dava konusu düzenlemede yasaya uygunluktan söz etmek olanağı da bulunmadığından, yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerekeceği oyu ile aksi yönde verilen çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan Vekili

Tülin ÖZGENÇ

Gelen